

Ý THỨC BẢO VỆ MÔI TRƯỜNG NƯỚC CỦA NGƯỜI DÂN SINH SỐNG TẠI KÊNH NHIÊU LỘC – THỊ NGHÈ Ở THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH HIỆN NAY

SV: Nguyễn Thị Kim Liên; Trần Thị Kiều; Trần Đình Luyt

Khoa Khoa học xã hội và nhân văn

1. Lý do chọn đề tài

Vấn đề môi trường luôn nhận được sự quan tâm và chú trọng ở tất cả các quốc gia trên thế giới, gắn liền với sự sinh tồn của loài người cũng như những sinh vật khác đang tồn tại trên trái đất. Một sự thật là khi xã hội càng phát triển về kinh tế thì môi trường lại càng bị ô nhiễm hơn. Những nhà máy, xí nghiệp xuất hiện ngày càng nhiều, chất thải và khí thải độc hại không xử lý được dẫn đến việc đưa ra ngoài môi trường.

Ở nước ta hiện nay, ô nhiễm môi trường đang là vấn đề báo động. Theo những thông tin thu nhận được: *“Mới đây hai trung tâm nghiên cứu môi trường thuộc Đại học Yale và Columbia của Mỹ thực hiện báo cáo thường niên khảo sát ở 132 quốc gia. Kết quả nghiên cứu cho thấy: Về ảnh hưởng của chất lượng không khí, Việt Nam đứng thứ 123/132 quốc gia khảo sát; về ảnh hưởng của môi trường đến sức khỏe đứng vị trí 77; về chất lượng nước Việt Nam được xếp hạng 80. Tính theo chỉ số chung EPI, Việt Nam xếp thứ 79”*. Nhà nước và các cơ quan cũng rất chú tâm đến việc bảo vệ môi trường nhưng các biện pháp vẫn còn chưa hiệu quả, việc ô nhiễm môi trường vẫn cứ diễn ra và ngày càng nhiều hơn, dù ở nông thôn hay thành thị đều bị ô nhiễm. Trong rất nhiều ảnh hưởng của môi trường, ô nhiễm nguồn nước hiện nay đang được quan tâm hơn hết, đặc biệt là ở những thành phố lớn. Vấn đề ở đây là những sông, kênh, ao, hồ... là nơi cung cấp nước để sinh hoạt, phục vụ cho sản xuất, kinh doanh và cũng là quang cảnh du lịch của một số nơi. Tuy nhiên hiện nay nguồn nước đang bị ô nhiễm nghiêm trọng, xuất hiện những con kênh đen, những dòng nước chỉ có rác thải và bốc mùi hôi thối. Cũng như đã nói ở trên, tuy mọi người đều nhận thấy, vẫn có những biện pháp để khắc phục tuy nhiên vẫn không mấy hiệu quả dẫn đến việc tình trạng ô nhiễm vẫn cứ diễn ra trên diện rộng. Chúng tôi nhận thấy, cho dù biện pháp có hay và đầu tư nhiều kinh phí như thế nào mà ý thức của người dân trong việc bảo vệ môi trường không có thì cũng sẽ khó thành công. Nếu ý thức người dân không cải thiện thì tình trạng ô nhiễm sẽ diễn ra và sẽ không khắc phục được. Hiện tại theo sự quan sát và tìm hiểu, chúng tôi nhận thấy có một số kênh đã xử lý được vấn đề ô nhiễm, tuy nhiên

không phải kênh nào được xử lý ô nhiễm cũng đều triệt để. Trong đó có thể đưa ra kênh điển hình như kênh Thị Nghè đang trong quá trình được xử lý nhưng vẫn còn trong tình trạng ô nhiễm.

Nhận thấy sự ảnh hưởng nghiêm trọng của vấn đề trên nên chúng tôi quyết định thực hiện đề tài: “*Ý thức bảo vệ môi trường nước của người dân sinh sống quanh kênh Nhiêu Lộc Thị Nghè – Thành phố Hồ Chí Minh hiện nay*”.

2. Mục tiêu, phương pháp

2.1. Mục tiêu nghiên cứu

2.1.1. Mục tiêu tổng quát

Tìm hiểu về ý thức, quan điểm, thái độ và hành vi của người dân trong việc ô nhiễm môi trường các kênh tại Thành phố Hồ Chí Minh.

2.1.2. Mục tiêu cụ thể

Tìm hiểu ý thức của người dân về vấn đề xả rác, chất thải ra các kênh.

Tìm hiểu quan điểm của người dân về ô nhiễm nguồn nước tại các kênh.

Tìm hiểu thái độ của người dân trước sự ô nhiễm các kênh.

Tìm hiểu hành vi của người dân trong việc ô nhiễm môi trường tại các kênh.

2.2. Đối tượng nghiên cứu

Kiến thức, thái độ và hành vi bảo vệ nguồn nước của người dân sinh sống xung quanh các kênh Nhiêu Lộc Thị Nghè trong vấn đề bảo vệ môi trường.

2.3. Khách thể nghiên cứu

Người dân sinh sống, làm việc, kinh doanh, buôn bán xung quanh kênh Nhiêu Lộc Thị Nghè trên địa bàn Thành phố Hồ Chí Minh.

2.4. Phương pháp nghiên cứu

2.4.1. Phương pháp chung

Áp dụng phương pháp nghiên cứu xã hội học trong việc thực hiện đề tài, thông qua việc thiết kế nghiên cứu, thu thập dữ liệu, phân tích và chứng minh các luận điểm đưa ra.

Áp dụng phương pháp nghiên cứu định lượng là chủ đạo, phương pháp quan sát.

2.4.2. Phương pháp thu thập thông tin

Phương pháp thu thập thông tin bằng bảng hỏi.

- Khảo sát bằng bảng hỏi cấu trúc được soạn sẵn với số lượng là 400 bảng hỏi.

Phương pháp phân tích tài liệu thứ cấp là các tài liệu dạng sách, đề tài, công trình nghiên cứu, các tài liệu trên mạng internet...

Phương pháp phân tích và xử lý thông tin:

- Với thông tin từ bảng hỏi định lượng: nhập các dữ liệu vào máy tính sử dụng phần mềm SPSS 13.0, sau đó xử lý đơn biến, đa biến nhằm chứng minh cho các luận điểm đặt ra.

- Với thông tin định tính như các tài liệu thứ cấp: phân tích và nhóm các vấn đề có chung luận điểm, lượng hóa các luận điểm thành các minh chứng cho đề tài.

2.4.3. Phương pháp chọn mẫu

Chúng tôi lựa chọn mẫu phi xác suất bởi vì: khách thể trong nghiên cứu này là người dân sinh sống, làm việc, kinh doanh, buôn bán xung quanh kênh Nhiêu Lộc Thị Nghè, khách thể ở đây lưu động, không cố định cho nên việc chọn mẫu gặp nhiều khó khăn nên chỉ chọn mẫu phi xác suất là phù hợp nhất.

2.4.4. Giả thuyết nghiên cứu

Giả thuyết 1: Đa số người dân vẫn chưa có ý thức bảo vệ môi trường tại các con kênh nơi mình sinh sống, tuy tình trạng xả rác, chất thải ra kênh còn nhiều.

Giả thuyết 2: Đa số người dân thấy được những hành vi xả, vứt rác bừa bãi nhưng chưa có thái độ tích cực trong việc bảo vệ môi trường.

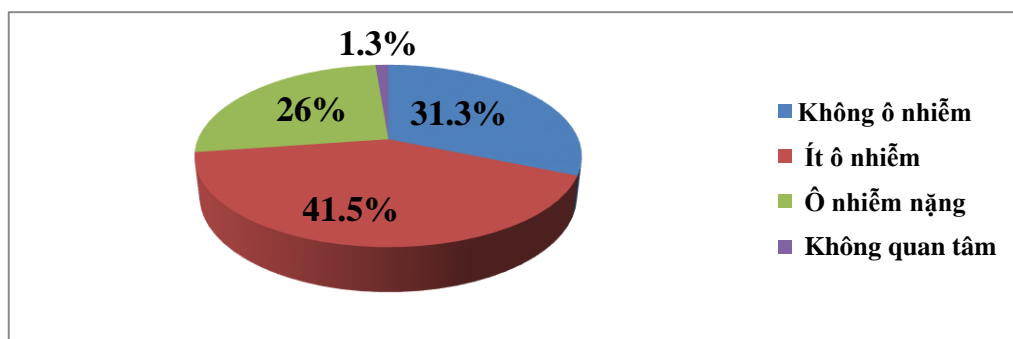
Giả thuyết 3: Có nhiều nguyên nhân tác động đến ý thức bảo vệ môi trường chưa tích cực của người dân, trong đó nguyên nhân coi việc bảo vệ môi trường tại hai con kênh là việc của nhà nước, không liên quan gì đến mình là quan trọng nhất. Bên cạnh đó còn sợ bị trả thù riêng.

3. Kết quả nghiên cứu và bàn luận

3.1. Thái độ

3.1.1. Khu vực kênh sinh sống có bị ô nhiễm

Biểu đồ 1: Khu vực kênh sinh sống có bị ô nhiễm

Nguồn: Tổng hợp từ phương pháp điều tra bảng hỏi, thực hiện tháng 3 năm 2016

Từ biểu đồ trên cho thấy, người dân ở khu vực đánh giá mức độ kênh ô nhiễm như sau: phần lớn người dân cho rằng kênh Nhiêu Lộc – Thị Nghè còn tình trạng ô nhiễm, cụ thể chiếm tỷ lệ cao nhất là tình trạng ít ô nhiễm chiếm (41.5%), ô nhiễm nặng cũng chiếm một tỷ lệ khá cao là (31.3%).

3.1.2. Tình trạng vứt rác, xả nước thải xuống kênh

Bảng 1: Tình trạng vứt rác, xả nước thải xuống kênh

Tình trạng	n	%
Vẫn còn tình trạng xả rác, xả nước thải	223	55.8
Vẫn còn tình trạng xả rác, xả nước thải nhưng không phổ biến	162	40.5
Không còn tình trạng xả rác, xả nước thải	14	3.5
Ý kiến khác	1	.3
Tổng	400	100.0

Nguồn: Tổng hợp từ phương pháp điều tra bảng hỏi, thực hiện tháng 3 năm 2016

Theo bảng 1 cho thấy, người dân sinh sống ở khu vực cho biết vẫn còn tình trạng xả rác, xả nước thải xuống kênh chiếm tỷ lệ cao nhất là (55.8%). Một số ý kiến cho rằng vẫn còn tình trạng xả rác, nước thải xuống kênh nhưng không phổ biến chiếm (40.5%). Qua những số liệu thống kê trên cho thấy mặc dù kênh Nhiêu Lộc – Thị Nghè đã được xử lý tuy nhiên tình trạng vứt rác, xả rác nước thải xuống kênh vẫn còn tồn tại, đây là một lý do dẫn đến sự ô nhiễm kênh hiện nay.

3.1.3. Người dân sinh sống và làm việc ở khu vực đã thực hiện tốt nhiệm vụ bảo vệ môi trường.

Bảng 2: Mức độ thực hiện nhiệm vụ bảo vệ môi trường kênh của người dân

Mức độ	n	Trung bình
Người dân đã làm tốt trách nhiệm bảo vệ môi trường chưa	400	3.28

Nguồn: Tổng hợp từ phương pháp điều tra bảng hỏi, thực hiện tháng 3 năm 2016

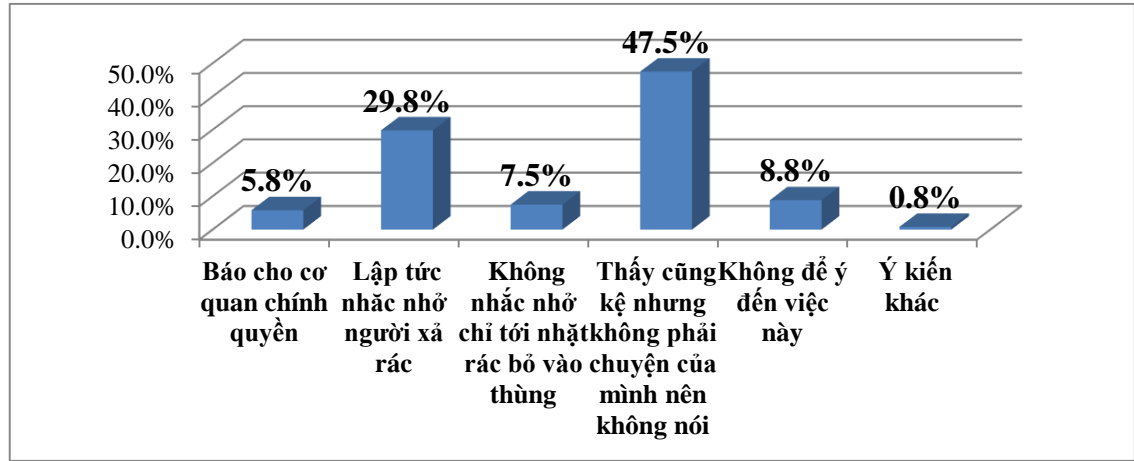
Theo bảng trên cho thấy, người dân đánh giá về người dân sinh sống và làm việc ở kênh đã thực tốt nhiệm vụ bảo vệ kênh nằm ở thang điểm 3.28. Điều này cho thấy người dân ở khu vực này chưa hoàn toàn làm tốt nhiệm vụ bảo vệ kênh và chỉ nằm ở mức trung bình.

3.2. Thái độ khi thấy hành vi của người khác

3.2.1. Thái độ khi thấy hành vi xả rác

3.2.1.1. Thấy trường hợp người khác xả rác xuống kênh

Biểu đồ 2: Phản ứng khi thấy người khác xả rác xuống kênh

Nguồn: Tổng hợp từ phương pháp điều tra bảng hỏi, thực hiện tháng 3 năm 2016

Theo số liệu thống kê cho thấy phần lớn người dân (*thấy cũng kệ nhưng không phải chuyện của mình nên không nói*) chiếm tỷ lệ cao nhất là (47.5%), cho thấy thái độ của người dân sống ở khu vực này dù biết môi trường kênh ô nhiễm tuy nhiên cho rằng việc bảo vệ kênh không phải chuyện của cá nhân mình. Bên cạnh đó thái độ (*lập tức nhắc nhở người xả rác*) chiếm tỷ lệ (29.8%). Qua kết quả thống kê trên nhận thấy thái độ khi người dân thấy người khác xả rác để nhắc nhở hay báo chính quyền là không cao, thái độ người dân rất thờ ơ trong việc bảo vệ môi trường.

3.2.1.2. Lý do có phản ứng trên

Bảng 3: Lý do phản ứng

Lý do phản ứng khi thấy người khác xả rác	n	%
Sợ mất lòng, sợ bị trả thù (<i>chửi mắng, hành vi bạo lực</i>)	87	29.1
Không có thời gian nhắc nhở	39	13.0
Nhắc nhở nhưng không có tác dụng	37	12.4
Không có trách nhiệm để nhắc nhở	18	6.0
<i>Không quan tâm</i>	38	12.7
<i>Nhắc nhở để giúp người khác có ý thức hơn</i>	66	22.1
Ý kiến khác	22	7.4
Tổng	307	102.7

Nguồn: Tổng hợp từ phương pháp điều tra bảng hỏi, thực hiện tháng 3 năm 2016

Những lý do dẫn đến thái độ của người dân về việc khi thấy người khác xả rác xuống kênh được thống kê từ bảng 14 cho thấy: người dân sợ mất lòng, sợ bị trả thù (chửi mắng, hành vi bạo lực) chiếm tỷ lệ cao nhất (29.1%). Một số ý kiến cho rằng nhắc nhở (để giúp người khác có ý thức hơn) chiếm tỷ lệ (22.1%). Một số trường hợp cho rằng họ (không có thời gian để nhắc nhở) chiếm tỷ lệ 13%, hay một số người cho biết (nhắc nhở) cũng không có tác dụng chiếm tỷ lệ 12.4%.

3.2.1.3. So sánh thái độ thấy người khác xả rác với hộ khẩu thường trú

Bảng 4: So sánh thái độ khi thấy người khác xả rác với hộ khẩu thường trú

Thái độ khi thấy người khác xả rác	Tp. HCM	Tỉnh khác
Báo cho cơ quan chính quyền	5.2%	7.0%
Lập tức nhắc nhở người xả rác	33.6%	21.7%
Không nhắc nhở chỉ tới nhặt rác bỏ vào thùng	5.9%	10.9%
Thấy cũng kệ nhưng không phải chuyện của mình	45.0%	52.7%
Không để ý đến việc này	9.2%	7.8%
Ý kiến khác	1.1%	
Tổng	100.0%	100.0%

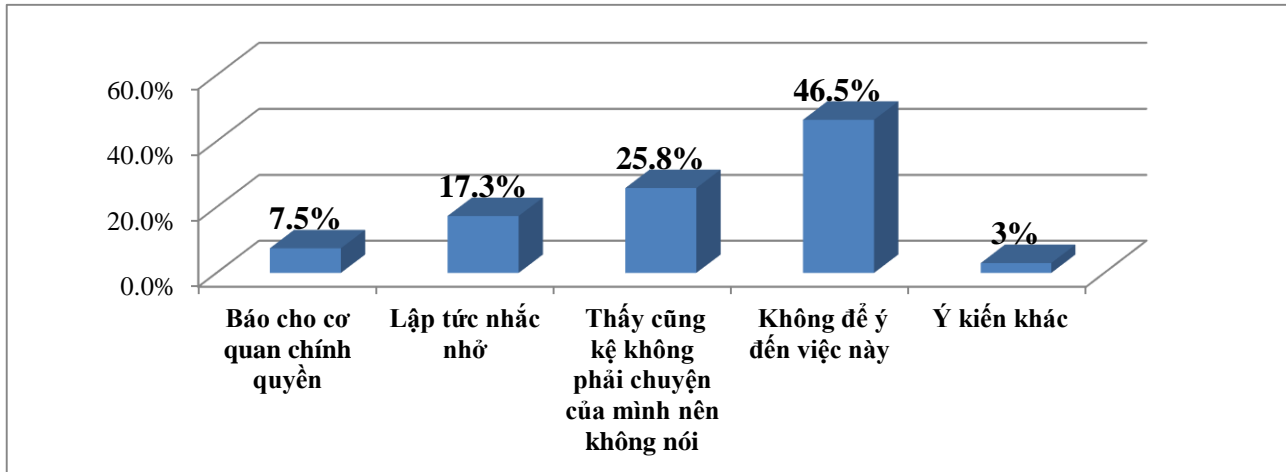
Nguồn: Tổng hợp từ phương pháp điều tra bảng hỏi, thực hiện tháng 3 năm 2016

Từ kết quả thống kê cho thấy, thái độ khi thấy người khác xả rác những người có hộ khẩu thường trú tại TP. HCM có ý thức nhắc nhở cao hơn người ở tỉnh khác. Có thể thấy những người có hộ khẩu thường trú tại TP.HCM có ý thức bảo vệ môi trường hơn trong vấn đề nhắc nhở người khác vì ô nhiễm ảnh hưởng trực tiếp đến quyền lợi của họ. Còn những người dân ở tỉnh khác vì không ảnh hưởng nhiều đến quyền lợi của họ, nên họ có thái độ thờ ơ hơn.

3.2.2. Thái độ khi thấy hành vi đánh bắt cá

3.2.2.1. Thấy trường hợp người khác đánh bắt cá

Biểu đồ 3: Phản ứng khi thấy người khác đánh bắt cá

Nguồn: Tổng hợp từ phương pháp điều tra bảng hỏi, thực hiện tháng 3 năm 2016

Theo biểu đồ thống kê trên cho thấy, thái độ của người dân khi thấy người khác đánh bắt cá phần lớn người dân cho biết là (*không để ý đến việc này*) chiếm tỷ lệ cao nhất (46.5%). Qua kết quả trên cho thấy, có sự khác nhau giữa thái độ của người dân khi thấy người khác xả rác và người khác câu cá. Ở đây có thể thấy có sự khác biệt bởi thái độ của hai trường hợp, người dân không quan tâm chú trọng đến việc người khác câu cá ở kênh.

3.2.2.2. Lý do có phản ứng trên

Bảng 5: Lý do phản ứng

Lý do phản ứng khi thấy người khác đánh bắt cá	n	%
Sợ mất lòng, sợ bị trả thù (<i>chửi mắng, hành vi bạo lực</i>)	110	40.7
Không có thời gian nhắc nhở	23	8.5
Nhắc nhở nhưng không có tác dụng	27	10.0
Không có trách nhiệm để nhắc nhở	18	6.7
<i>Không quan tâm</i>	33	12.2
<i>Giúp người khác có ý thức hơn</i>	45	16.7
Ý kiến khác	17	6.3
Tổng	273	101.1

Nguồn: Tổng hợp từ phương pháp điều tra bảng hỏi, thực hiện tháng 3 năm 2016

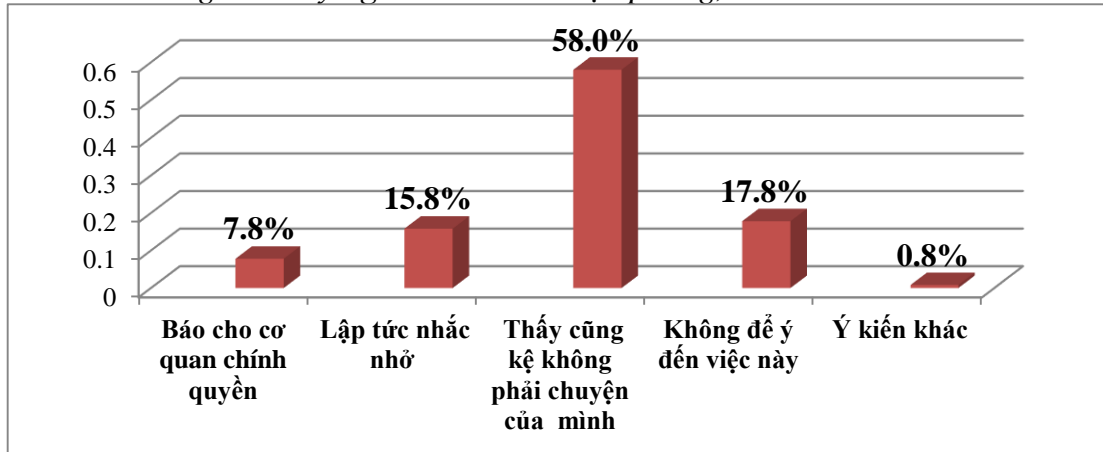
Từ kết quả thống kê trên cho thấy, lý do người dân có phản ứng khi thấy đánh bắt cá phần lớn là do sợ mất lòng, sợ bị trả thù (*chửi mắng, hành vi bạo lực*) chiếm tỷ lệ 40.7%. So với thái độ khi thấy người khác đánh bắt cá thì ở thái độ khi thấy người khác câu cá người dân có tỷ lệ sợ mất lòng, sợ bị trả thù cao hơn nên không dám nhắc. Một số ý kiến

cho rằng nhắc nhở để giúp người khác có ý thức hơn tuy nhiên chiếm một tỷ lệ không cao (16.7%), tiếp theo tỷ lệ người không quan tâm tới vấn đề này chiếm (16.7%).

3.2.3. Thái độ khi thấy hành vi tiêu tiện phóng uế

3.2.3.1. Thấy trường hợp người khác tiêu tiện phóng uế

Biểu đồ 4: Phản ứng khi thấy người khác tiêu tiện phóng, uế

Nguồn: Tổng hợp từ phương pháp điều tra bảng hỏi, thực hiện tháng 3 năm 2016

Từ biểu đồ trên cho thấy, người dân khi thấy người khác tiêu tiện phóng uế có thái độ chủ yếu là (thấy cũng kệ không phải chuyện của mình nên không nói) chiếm tỷ lệ (58%). Bên cạnh đó, thái độ không để ý đến việc này chiếm tỷ lệ 17.8% cũng cho thấy được người dân không chú trọng đến vấn đề này dù thấy.

3.2.3.2. Lý do có phản ứng trên

Bảng 6: Lý do phản ứng

Lý do phản ứng khi thấy tiêu tiện phóng uế	n	%
Sợ mất lòng, sợ bị trả thù (chửi mắng, hành vi bạo lực)	131	55.3
Không có thời gian nhắc nhở	18	7.6
Nhắc nhở nhưng không có tác dụng	19	8.0
Không có trách nhiệm để nhắc nhở	10	4.2
Không quan tâm	22	9.3
Giúp người khác có ý thức hơn	32	13.5
Ý kiến khác	8	3.4
Tổng	240	101.3

Nguồn: Tổng hợp từ phương pháp điều tra bảng hỏi, thực hiện tháng 3 năm 2016

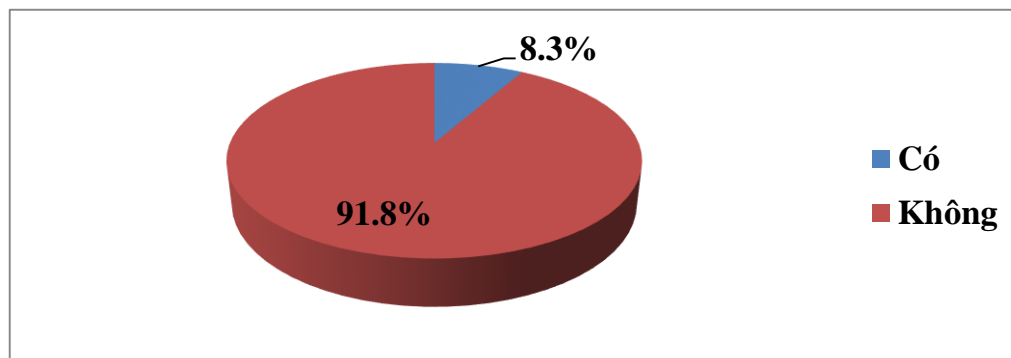

Từ kết quả thống kê cho thấy, lý do dẫn đến thái độ của người dân khi thấy người khác tiểu tiện, phóng uế xuống kênh chiếm tỷ lệ cao nhất là *sợ mất lòng, sợ bị trả thù (chửi mắng, hành vi bạo lực) chiếm tỷ lệ (55.3%)* nên không dám nhắc nhở. Lý do đứng thứ hai là giúp người khác có ý thức hơn tuy nhiên chiếm tỷ lệ không cao là (13.5%), lý do vì không quan tâm chiếm (9.3%).

3.3. Hành vi

3.3.1. Hành vi vứt rác xuống kênh

Biểu đồ 5: Hành vi vứt rác

Nguồn: Tổng hợp từ phương pháp điều tra bảng hỏi, thực hiện tháng 3 năm 2016

Kết quả thống kê cho thấy, phần lớn khi được hỏi người dân đều cho rằng mình không có hành vi vứt rác xuống kênh chiếm một tỷ lệ khá cao là (91.8%). Chỉ có (8.3%) cho rằng mình đã có hành vi xả rác.

Lý do vứt rác

Bảng 7: Lý do vứt rác

Lý do vứt rác	n	%
Tiện tay	14	70.0
Thấy người khác xả xả theo	2	10.0
Bỏ thức ăn, xác động vật cho cá ăn	2	10.0
Không có nơi bỏ rác	2	10.0
Lý do khác	1	5.0

Nguồn: Tổng hợp từ phương pháp điều tra bảng hỏi, thực hiện tháng 3 năm 2016

Từ các trường hợp đã từng vứt rác xuống kênh, theo chúng tôi khảo sát đã đưa ra những lý do dẫn đến hành động vứt rác. Cụ thể như sau: lý do chiếm tỷ lệ cao nhất là (tiện

tay) chiếm tỷ lệ 70%, tiếp theo là những lý do như thấy người khác xả rác xả theo, bỏ thức ăn thừa, xác động vật chết cho cá ăn hay không có nơi bỏ rác chiếm tỷ lệ (10%).

3.3.2. Hành vi tiểu tiện phóng uế xuống kênh

Bảng 8: Hành vi tiểu tiện phóng uế

Mức độ tiểu tiện phóng uế	n	%
Rất thường xuyên	0	0
Thường xuyên	4	1.0
Thỉnh thoảng	5	1.3
Hiếm khi	15	3.8
Không bao giờ	376	94.0
Tổng	400	100.0

Nguồn: Tổng hợp từ phương pháp điều tra bảng hỏi, thực hiện tháng 3 năm 2016

Cũng như những hành vi trên, hành vi tiểu tiện phóng uế xuống kênh với tỷ lệ người không bao giờ có hành vi này chiếm tỷ lệ khá cao (94%). Bên cạnh đó vẫn có người chấp nhận có hành vi này nhưng cũng chiếm tỷ lệ không cao, cụ thể như sau: Hiếm khi có hành vi tiểu tiện phóng uế chiếm tỷ lệ (3.8%), thỉnh thoảng có hành vi này chiếm tỷ lệ 1.3% và thường xuyên chiếm 1%.

Lý do tiểu tiện phóng uế

Hộp 1: Lý do tiểu tiện phóng uế

Khi được hỏi tại sao có hành vi tiểu tiện phóng uế hầu hết cho rằng ở khu vực kênh không có nhà vệ sinh công cộng. Cụ thể: chú P cho biết: “Nhiều lúc chạy xe trên đường muốn đi vệ sinh quá, vì sinh lý nên không thể nhịn được nên phải tiểu tiện xuống kênh”. Một ý kiến khác cho biết thêm: “Tại không có nhà vệ sinh công cộng, người ta có nhu cầu không biết xử lý đâu, nhất là mất thẳng nhậu nhậu xong là ra kênh tiểu tiện”.

Nguồn: Tổng hợp từ phương pháp điều tra bảng hỏi, thực hiện tháng 3 năm 2016

Vấn đề bức xúc của người dân là trên đoạn kênh dài như vậy tại sao không làm các điểm nhà vệ sinh công cộng, đây cũng là một yếu tố tác động đến hành vi tiểu tiện phóng uế của người dân.

3.3.3. Thái độ khi nhận được sự nhắc nhở

Bảng 9: Thái độ khi nhận được sự nhắc nhở

Thái độ khi được nhắc nhở	n	%
Nhận lỗi và sửa chữa hành vi	22	5.5
Tỏ vẻ xấu hổ và bỏ đi	23	5.8
Tỏ vẻ khó chịu	40	10.0
Chửi lại và cho rằng đây không phải là chuyện của ông bà	25	6.3
Ý kiến khác	4	1.0
Tổng	114	28.5

Nguồn: Tổng hợp từ phương pháp điều tra bảng hỏi, thực hiện tháng 3 năm 2016

Theo kết quả thống kê từ bảng trên cho thấy, thái độ của người được nhắc nhở như sau: Chiếm tỷ lệ cao nhất là thái độ *tỏ vẻ khó chịu chiếm tỷ lệ (10%)*. Thái độ tiếp theo là chửi lại và cho rằng đây không phải là chuyện của ông bà chiếm tỷ lệ (6.3%). Ngoài ra, thái độ tỏ vẻ xấu hổ và bỏ đi chiếm tỷ lệ (5.8%) và chiếm tỷ lệ thấp nhất là nhận lỗi và sửa chữa hành vi chiếm tỷ lệ (5.5%). Qua đây cho thấy thái độ nhận lại hầu hết là tiêu cực, điều này dẫn đến sự e ngại trong việc nhắc nhở đến hành vi vi phạm của người khác.

4. Kết luận – kiến nghị

4.1. Kết luận

4.1.1. Về kiến thức

Theo kết quả nghiên cứu cho thấy, tình trạng xả rác xuống kênh vẫn còn tồn tại, nhiều hộ dân vẫn hay đổ nước thải hay rác xuống kênh, những quán ăn hay những người bán hàng rong, buôn bán vỉa hè cũng có xả chất thải xuống kênh.

Bên cạnh đó người dân muốn nhà nước cần phải thường xuyên dọn dẹp vệ sinh kênh rạch, áp dụng công nghệ cao trong việc xử lý nước ô nhiễm cho kênh. Ở hai yếu tố này cao hơn những yếu tố còn lại như nâng cao ý thức người dân hay tuyên truyền kiến thức cho người dân, cho thấy người dân mong muốn nhà nước cần phải xử lý vấn đề ô nhiễm nước làm cho kênh sạch lại trước khi nâng cao ý thức cho người dân.

4.1.2. Về thái độ

Khi thấy những hành vi vi phạm hầu hết người dân được khảo sát có thái độ thờ ơ với vấn đề này. Với nhiều lý do khác nhau tuy nhiên lý do cao nhất và chủ yếu nhất dẫn

đến thái độ thờ ơ là vấn đề sợ bị trả thù. Nhiều trường hợp sợ bị đánh khi can thiệp vào hành vi của người khác đặc biệt là hành vi câu cá, những người câu cá thường là thanh niên, đàn ông với nhiều thành phần phức tạp. Nhiều người dù thấy hành vi sai phạm, khó chịu tuy nhiên không dám lên tiếng dẫn đến việc làm cho những người vi phạm cứ tiếp tục thực hiện những hành vi sai trái của mình.

Trong đó, những người hay có thái độ nhắc nhở nhiều nhất phần lớn là người có hộ khẩu thường trú tại Tp. Hồ Chí Minh, ở đây cho thấy môi trường kênh ảnh hưởng trực tiếp đến đời sống của họ dẫn đến thái độ. Vì thế tình trạng xả rác vẫn còn diễn ra, trong khi đó thái độ của người dân vẫn chưa tích cực trong việc bảo vệ nguồn nước tại kênh.

4.1.3. Về hành vi

Khi được hỏi về hành vi của từng cá nhân, hầu hết mọi người đều cho rằng mình không xả rác, nước thải, tiểu tiện phóng uế hay đánh bắt cá. Với những cá nhân chấp nhận mình có hành vi này thì cho rằng xả rác vì tiện tay, xả nước thải vì không có nơi xử lý chất thải, đánh bắt cá vì đó là sở thích và tiểu tiện phóng uế vì chưa có nhà vệ sinh công cộng. Trong khi đó vẫn còn tồn tại những trường hợp không muốn thực hiện những biện pháp nhà nước đề ra để bảo vệ môi trường, với một lý do duy nhất là không có thời gian. Khi được hỏi chưa ai từng bị xử phạt hành chính nhưng vẫn có người vi phạm. Điều này cho thấy sự quản lý chưa tốt của cơ quan chức năng. Thái độ người dân thực hiện những hành vi để bảo vệ môi trường cũng chưa cao, có nhiều trường hợp chưa từng thực hiện một hành vi nào để bảo vệ môi trường. Điều này cho thấy sự thờ ơ của người dân trong việc bảo vệ môi trường.

Ngoài những vấn đề trên, cần nói đến thái độ khi được nhắc nhở của người vi phạm. Hầu hết người được nhắc nhở đều có thái độ tiêu cực như khó chịu và chửi lại người nhắc mình, có nhiều trường hợp còn hành hung.

4.2. Kiến nghị

Nâng cao ý thức cho người dân đang sinh sống quanh kênh bằng cách tuyên truyền và đưa ra nhiều mức phạt nặng cho những người không làm đúng quy định.

Xây dựng thêm nhiều thùng chứa rác loại lớn tại những khu vực đông dân cư, những địa điểm thường xảy ra tình trạng vứt rác bừa bãi.

Cần đưa ra nhiều biện pháp chế tài để hạn chế vấn đề xả rác, đánh bắt cá, tiểu tiện, phóng uế tại kênh. Bằng biện pháp nếu vi phạm lần đầu sẽ được nhắc nhở, vi phạm lần hai

bắt phạt làm công ích và viết kiểm điểm, lần ba là phạt tiền nặng và tùy theo mức vi phạm để tăng thêm số tiền phạt.

Khuyến khích người dân mạnh dạn hơn trong việc nhắc nhở người vi phạm là không xả rác, đánh bắt cá hay phóng uế xuống kênh bằng cách treo giải thưởng từ 100.000 – 1.000.000 đồng cho những ai phát hiện ra những hành vi vi phạm đó.

Xây dựng nhà vệ sinh công cộng dọc kênh Nhiêu Lộc – Thị Nghè.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

Tài liệu từ sách

1. Hoàng Trọng – Chu Nguyễn Mộng Ngọc (2008), *Phân tích dữ liệu với SPSS*, trường Đại học Kinh Tế T.p Hồ Chí Minh, Nxb Hồng Đức.
2. Phạm Văn Quyết – Nguyễn Quý Thanh (2011), *Phương pháp nghiên cứu xã hội học*, Nxb Đh Quốc Gia Hà Nội.
3. Vũ Cao Đàm (2012), *Phương pháp luận nghiên cứu khoa học*, Nxb Giáo dục Việt Nam.
4. PGS.TS. Nguyễn Thế Thôn, TS. Hà Văn Hành (Hà Nội – 2007), *Môi trường và sự phát triển*, NXB: Xây Dựng.
5. GS.TS. Vũ Dũng (2011), *Đạo đức môi trường ở nước ta lý luận và thực tiễn*, NXB: Từ điển Bách Khoa.

Tài liệu từ internet

6. Trần Thị Ngọc Phương, Dương Thị Lan Oanh, Lê Thương Minh Ngọc, Lý Thị Phương Thảo, Lê Thị Long Vân (ĐHDL Văn Lang – 2010) “Nghiên cứu hiện trạng ô nhiễm ở kênh Ba Bò và các giải pháp”, Đọc từ : <http://tailieu.tv/tai-lieu/nguyen-cuu-hien-trang-o-nhiem-o-kenh-ba-bo-va-cac-giai-phap-11351/> [Truy cập ngày 20/12/2015]
7. Phan Ngọc Mỹ Hạnh (Học viện âm nhạc Huế - 2014), “thực trạng ô nhiễm môi trường nước tại thành phố Huế”, đọc từ : <http://text.123doc.org/document/2456022-van-de-o-nhiem-moi-truong-nuoc-tai-thanh-pho-hue.htm> [Truy cập ngày 20/5/2016]
8. Nguyễn Thị linh Châu (DH Kinh Tế Luật – 2013) “vấn đề ô nhiễm nguồn nước ở Việt Nam hiện nay”, đọc từ: <http://doc.edu.vn/tai-lieu/tieu-luan-van-de-o-nhiem-nguon-nuoc-o-viet-nam-hien-nay-10792/> [Truy cập ngày: 22/5/2016]